

Ако се издвојат барем три работи со кои го завршуваме месецов и годинава, тогаш тоа се економскиот стечај и пропаѓање на стопанството, прогресирањето со европската интеграција и корупциските афери. Додуша ова се константи не само последниов месец и последнава година, туку најмалку последнава деценија. Значи, процесите се толку длабоки и суштински што наивни се сите политички обиди да се маргинализираат и залудни се сите напори на општествените елити да се релативизираат. Особено, затоа што сите три процеси се во зрела фаза кога пукаат по рабовите и се влегува во завршната фаза која треба да ја одреди финалната разрешница.

Првиот процес ги раздвои општествените слоеви на два дела, нерамноправни по број и по моќ. Претставниците на овој првиот и ептен малцински дел, грубо можат да се портретираат како ултра богати, кои стануваат сè понахални во општеството, купувајќи си свои новинари, судии, полицајци, обвинители, до свои политичари, со што си ја затвораат својата привидна и привремена империја на бесчестие. За нив не е предизвик веќе поголемиот пазар, бидејќи се етаблирани провинциски монополи, ниту фирми со квалификувани работници, бидејќи повеќе преферираат кеш и имот без вработени. Тоа се истите оние сатрапи од времето на Томас Мор, кое тој го опиша како процес во кој "овците ги изедоа луѓето". Нашите волци застанати на изворот, и сите по долниов тек на стопанскава река ги обвинуваат дека им го матат изворот. Кај не им требаат работници, уште помалку нивните синдикати, дури не им требаат ни стопански комори оти полесно им е како слободни јавачи (free riders), кои сами/индивидуално преговараат со државните структури. Оваа закономерност ја води нашава економија во уште еден парадокс, ем е најмала во регионот, ем е најзатворена со катанците на овие махери.

Другиот дел го исполнуваат стотици илјади поранешни вработени, никогаш вработени, полувработени и вработени на црно. Осиромашени до бескрај, без пристап до информации и обука, се одржуваат, главно, со предизборни вету-

Љубомир КЕКЕНОВСКИ

“

*Rizi kot vari ra
vo obrat en razmer
so znaewet o*

”

I rvi ng FI [ER

ПРОЦЕСИ И

вања и партиско-политичка манипулација. Но, и тука се гледа крајот, бидејќи сиромашните се пред изборот или да заминат тивко или да го подигнат гласот. Оти веќе немаат што да изгубат, освен својот гол живот, кој на македонскава берза стана најевтин во повоената историја, бидејќи нашава транзиција има повеќе жртви отколку Втората светска војна на овие простори. Само што во војничката смрт има достоинство, а сега и тоа им е одземено на нашиве lump-перпролетери, кои пред себе и пред своите заминуваат понижено, засрамено и тивко како да не биле на овој свет.

Сè на сè, останува сосема мал прос-

логија дека тој може да биде полесно прифатен/голтнат ако се разцвака со одолговлекување во недоглед на секој процес, кој погрешно се прикажува кај нас како одржување статус кво. Всушност, овој судир е од таква природа што е невозможно двете страни да останат на иста почетна позиција, било државата, било криминалот. Затоа што ако не се затвори било кој случај тоа не е статус кво, или нерешено, како што ни се причинува, туку е чист институционален пораз пред структурите на организираниот криминал.

За корупцијата како појава нема логика да се зборува со месеци или со

ски сметки, која се стреми да ги надмине сите претходни, уште еднаш ни ги покажува сите фабрички грешки на системот. Обвинителството и судовите традиционално се оградија и се прогласија за ненадлежни, а центрите на моќ дополнително ги злоупотребија своите новинари и со нив го зачистија валканиот политички патос. Публиката е толку уморна што веќе нема желба да се пали на вакви проблеми ниту, пак, да одгледува надеж дека нешто ќе се реши.

Процесот на европското интегрирање е третиот и најважен процес, затоа што е единствен кој поттикнува создавање нов модел, кој има сила реално да влијае на позитивни промени во општеството. Нагласена е оваа важност затоа што покрај чесните исклучоци, кои само го потврдуваат правилото дека другите се мнозинство. Имено, Македонија нема доволно силна автентична енергија, ниту кадарна политичка, еснафска или социјална структура која може сама да овозможи позитивна преобразба. Затоа, од сегашниот двоец, ЕУ и Македонија, повеќе честитки за Европа, која ни испрати светлина на крајот на годинава и нивните ѕвезди ги осветлија нашите предновогодишни ноќи. А ние, веќе подолго време сме повеќе месечари отколку деца на Сонцето, и по полит-економските планови кои ги

ПОРТРЕТИ

тор кој можат да го освојат слободни луѓе, кои сосема пристojно живеат од својот бизнис и една кохорта која сè помалку пристojно живее од државниот Буџет.

Зрелите економии и добрите фирми учат највеќе од нивните успешни примери, а сосема доволно и од нас како неуспешни приказни. Успешните скапо ја продаваат својата тајна на успехот, а ние што сме од оваа страна на приказната, кај правиме најскапи експерименти со себе и врз себе, уште и за бадијала ги преземаат нашите искуства и нè посочуваат како пример/страшило што ќе се случи со нив ако грешат како нас. Затоа поитрите од оваа страна се обидуваат и од својот неуспех да направат профит, па така ние како парадигма на лоша транзиција, можеме да го следиме примерот на еден романски писател кој вака им ја објаснуваше на западниве општественици нивната екскурзија во социјализмот. "Ние тргнавме во еден правец, залутавме и видовме дека таму нема ништо. Сега ви ја пренесуваме информацијата и добро е за тоа нешто и да ни платите".

Втората, непроменлива категорија во системот е онаа "отрцана" приказна дека сме биле корумпирани. А не е така, затоа што невозможно е да се зборува за корупциски зделки подолго од неколку месеци, оти во спротивно нерешавањето станува систем а не поединечна појава. Бидејќи за мито, корупција или било која афера од таков вид во демократскиот свет со изградени институции и јавност има само две решенија - или брза политичка разрешница, со уште побрза судска завршница или пораз. Стана наша препознатлива техно-

години. Бидејќи, тоа е процес сличен на раскошна гозба, кога на алчните гости со јадењето само им се отвора апетит или уште поблиску, кога при секоја алкохолна или друга зависност се создава потреба секоја наредна доза да е посилна од претходната. Имајќи предвид

МАКЕДОНИЈА НЕМА ДОВОЛНО СИЛНА АВТЕНТИЧНА ЕНЕРГИЈА, НИТУ КАДАРНА ПОЛИТИЧКА, ЕСНАФСКА ИЛИ СОЦИЈАЛНА СТРУКТУРА КОЈА МОЖЕ САМА ДА ОВОЗМОЖИ ПОЗИТИВНА ПРЕОБРАЗБА. ЗАТОА ОД СЕГАШНИОТ ДВОЕЦ, ЕУ И МАКЕДОНИЈА, ПОВЕЌЕ ЧЕСТИТКИ ЗА ЕВРОПА, КОЈА НИ ИСПРАТИ СВЕТИНА НА КРАЈОТ НА ГОДИНАВА И НИВНИТЕ СВЕЗДИ ГИ ОСВЕТИЈА НАШИТЕ ПРЕДНОВОГОДИШНИ НОЌИ. А НИЕ, ВЕЌЕ ПОДОЛГО ВРЕМЕ СМЕ ПОВЕЌЕ МЕСЕЧАРИ ОТКОЛУ ДЕЦА НА СОНЦЕТО, И ПО ПОЛИТ-ЕКОНОМСКИТЕ ПЛАНОВИ КОИ ГИ ПРЕДВИДУВАМЕ НАЈДОЛГО НА МЕСЕЦ, А И ПО НАШЕТО ПОЛИТИЧКО НЕБО КАДЕ ДОМИНИРА МЕСЕЧИНАТА. БАРЕМ ДА БЕШЕ МЛАДА, КОЈА ПО НАРОДНАТА МОЖЕ ДА ОГРЕЕ ОД СОЛУН ДО ТЕТОВО, А НЕ ВАКВА ИСКРИВЕНА ПОЛУ-МЕСЕЧИНА. ЗА СОНЦЕТО ШТО ЌЕ НÈ ПРОСВЕТИ ЌЕ ПОЧЕКАМЕ УШТЕ МАЛКУ ДА НÈ РАЗДЕНИ.

дека оваа навика е лоша работа, таа непопречена од официјални институции толку се осилува што креира неофицијален поредок со сопствена култура/обичај на однесување, составена од непишани правила, појаки и пофункционални од формално важечките закони.

Најновата афера со тајните швајцар-

предвидуваме најдолго на месец, а и по нашето политичко небо каде доминира Месечината. Барем да беше млада, која по народната може да огрее од Солун до Тетово, а не ваква искривена полу-месечина. За Сонцето што ќе нè просветли ќе почекаме уште малку да нè раздени.